

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
تعلیم و تعلم عبادت است

آیین نامه آموزشی

دوره دوم متوسطه کار دانش

خاص دانش آموزان بانیاژه‌های ویژه

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

دیبرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

فهرست

صفحه	عنوان
۳	فصل اول تعریف و اهداف
۳	فصل دوم ساختار، واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عناوین و جداول درسها
۷	فصل سوم مقررات ثبت نام و انتقال دانش آموزان
۸	فصل چهارم شرایط ثبت نام و تحصیل دانش آموزان مشمول نظام وظیفه عمومی
۱۰	فصل پنجم ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

آیین‌نامه آموزشی دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
مصوب جلسه ۷۵۳ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۶/۷/۳ و اصلاحیه جلسه ۳۶ کمیسیون
معین شورای عالی تاریخ ۹۹/۸/۱۸

فصل اول - تعریف و اهداف

ماده ۱- دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

دانش‌آموزانی هستند که به سبب نارسایی جسمی، ذهنی، روانشناختی، هیجانی یا اجتماعی در زمینه یادگیری یا سازگاری با محیط دارای مشکلاتی هستند که شامل دانش‌آموزان کم توان ذهنی، چند معلولیتی (نارسایی چندگانه)، طیف اتیسم با کم‌توانی ذهنی و همچنین دانش‌آموزان آسیب‌دیده بینایی، آسیب‌دیده شنوایی، معلول جسمی - حرکتی، چند معلولیتی، اختلال هیجانی - رفتاری و طیف اتیسم با هوشبهر عادی می‌باشند و امکان ادامه تحصیل در مدارس عادی یا خاص خود را ندارند.

تبصره- شیوه‌نامه چگونگی پذیرش و ثبت‌نام (کاربرگ‌های تشخیصی) از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی، تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۲ - اهداف

اهداف مصوب دوره دوم متوسطه، متناسب با ویژگی‌ها و توانایی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، به عنوان اهداف عام این دوره در نظر گرفته شده؛ لیکن اهداف خاص (ویژه) دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه عبارت است از:

۱-۲- افزایش مهارت‌های زندگی، دستیابی به خودکفایی فردی، اجتماعی و اقتصادی این دانش‌آموزان

۲-۲- ارتقای انگیزه کار و فعالیت و کسب مهارت‌های شغلی دانش‌آموزان، با تأکید بر توانبخشی حرفه‌ای

فصل دوم - ساختار، واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عناوین و جداول درس‌ها

ماده ۳- آموزش در دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مبتنی بر نظام سالی واحدی است که دارای ویژگی‌های زیر می‌باشد:

الف) فرآیند آموزش هر درس به طور پیوسته، در طول سال تحصیلی انجام می‌شود.

ب) محتوا، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدل‌گیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می‌شود.

ج) ارزشیابی هر یک از درس‌ها در این دوره مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس، تأثیری بر سایر درس‌ها ندارد.

ماده ۴- دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، مشتمل بر سه پایه تحصیلی است و مدت آموزش در آن سه سال است. تعداد واحدهای درسی مورد نیاز جهت دریافت دیپلم دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه حداقل ۹۶ واحد است.

تبصره ۱- طول دوره آموزش برای دانش‌آموزانی که نتوانند دوره را در سه سال طی کنند، به شرط رعایت سایر ضوابط و مقررات، تا دو سال دیگر قابل افزایش است.

تبصره ۲- دانش‌آموزان پایه دوازدهم که تا پایان دوره تابستانی همان سال موفق به گذراندن برخی از درس‌ها نشوند، می‌توانند در سال چهارم یا پنجم جهت فارغ‌التحصیلی، علاوه بر واحدهای مجاز در سال تحصیلی، حداکثر ۶ واحد از دروس نظری را که در آن نمره قبولی کسب نکرده‌اند، به صورت غیر حضوری انتخاب واحد نمایند.

تبصره ۳- دانش‌آموز پایه دوازدهم که تا پایان تابستان سال تحصیلی، حداکثر در دو ماده درسی غیرمهارتی موفق به کسب نمره نصاب قبولی نشود، می‌تواند در ارزشیابی مهرماه همان سال همراه با غایبین موجه دوره تابستانی شرکت نماید و در صورت احراز شرایط قبولی در آن درس یا درس‌ها نمره وی در دوره تابستانی ثبت و حسب مقررات، گواهینامه پایان دوره برای وی صادر می‌گردد.

تبصره ۴- ترک تحصیل قبل از امتحانات نوبت اول و هم‌چنین وقفه تحصیلی جزء سنوات تحصیلی محاسبه نمی‌شود و ترک تحصیل بعد از امتحانات نوبت اول جزء سنوات تحصیلی موضوع این ماده محاسبه می‌شود.

ماده ۵- هر واحد درس نظری در طول سال تحصیلی معادل یک ساعت آموزش در هفته می‌باشد. ساعت هر واحد درس عملی برابر جداول مواد درسی تا دو برابر ساعت آموزشی یک واحد درس نظری است.

ماده ۶- از اول مهرماه تا پایان شهریورماه سال بعد، یک سال تحصیلی محسوب می‌شود. دوره آموزش از اول مهرماه هر سال آغاز و تا پایان خردادماه سال بعد ادامه می‌یابد و ارزشیابی پایانی نوبت دوم در خردادماه برگزار می‌شود.

تبصره ۶- ارائه و تکمیل آموزش مهارت و ارزشیابی پایانی آن دسته از استانداردهای مهارتی/ شایستگی‌های مهارتی که آموزش آن‌ها تا پایان خرداد به اتمام نمی‌رسد، تا پایان شهریورماه همان سال تحصیلی به‌طور رایگان بلامانع است و نمره آن در نمرات ضمن سال (خرداد ماه) ثبت می‌شود.

ماده ۷- در پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم، تمام واحدهای درسی هر پایه برابر جدول مربوط، به دانش‌آموز ارائه می‌شود.

ماده ۸- چنانچه پس از برگزاری ارزشیابی خردادماه، تعدادی از دانش‌آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند، این درس‌ها در دوره تابستانی به صورت ذیل به آنان ارائه خواهد شد.

۸-۱- برنامه آموزشی دوره تابستانی به مدت ۶ هفته (۵ هفته کلاس و ۱ هفته ارزشیابی) اجرا می‌شود. دانش‌آموزان در این دوره، درس‌ها را به صورت حضوری، نیمه‌حضوری یا غیرحضوری انتخاب واحد کرده و در ارزشیابی پایان دوره تابستانی (شهریورماه) شرکت خواهند کرد.

تبصره- درس‌های مهارتی و درس‌هایی که ارزشیابی آن‌ها فرآیند محور است، باید به صورت حضوری یا نیمه حضوری ارائه شود.

۲- ۸- هر دانش‌آموز در دوره تابستانی مجاز خواهد بود حداکثر تا ۱۶ واحد از درس‌هایی را که نتوانسته است قبول شود، انتخاب کند که از این تعداد حداکثر ۸ واحد را می‌تواند به صورت حضوری و یا نیمه‌حضوری و ما بقی را به صورت غیرحضوری انتخاب نماید.

۳- ۸- برگزاری دوره تابستانی به صورت متمرکز با برنامه‌ریزی و هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان در یک یا چند مدرسه برابر مقررات مربوط بلامانع است.

۴- ۸- برگزاری این دوره برای دانش‌آموزان رایگان و ساعات ارائه هر درس حضوری ۴ برابر و نیمه حضوری ۲ برابر ساعات آموزش هفتگی همان درس در طول سال تحصیلی می‌باشد.

۵- ۸- تعداد دانش‌آموز برای تشکیل دوره تابستانی به صورت حضوری و یا نیمه‌حضوری حداقل ۳ نفر می‌باشد.

ماده ۹- دانش‌آموز نمی‌تواند درس‌هایی را که قبلاً نمره قبولی کسب کرده است، به‌طور مجدد انتخاب کند.

ماده ۱۰- ساعات حضور دانش‌آموز در برنامه‌های آموزشی، توانبخشی و پرورشی در هر هفته حداکثر تا ۴۰ ساعت است و دانش‌آموز موظف است در فاصله زمانی شروع تا پایان برنامه آموزش روزانه، در محل آموزش حضور داشته باشد.

تبصره - محیط‌های آموزشی شامل مدارس، واحدهای تولیدی یا کارگاهی و واحدهای کاری می‌باشد.

۱- ۱۰- برنامه ساعت هفتگی مدارس هر روز حداقل ۶ ساعت و حداکثر ۸ ساعت تنظیم می‌شود.

۲- ۱۰- مدیرمدرسه باید برنامه ساعت هفتگی را به‌گونه‌ای تنظیم کند که دانش‌آموز ساعات بدون برنامه نداشته باشد.

ماده ۱۱ - مدیر مدرسه می‌تواند با کسب مجوز از اداره آموزش و پرورش استثنایی استان براساس شیوه‌نامه ثبت نام ارسالی از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی نسبت به تشکیل کلاس با تعداد دانش‌آموز کمتر از حد نصاب تعیین شده اقدام نماید.

ماده ۱۲- حضور مرتب دانش‌آموز در مدرسه و کلاس درس در طول سال تحصیلی در تمام ایامی که مدرسه رسماً دایر می‌باشد، الزامی است و با دانش‌آموزی که غیبت می‌کند، برابر مقررات انضباطی مندرج در آیین نامه اجرایی مدارس رفتار خواهد شد. دانش‌آموزی که حسب مورد برای گذراندن دروس مهارتی (شایستگی‌های مهارتی و کارورزی) به مراکز خارج از مدرسه معرفی می‌شود، برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می‌باشد.

ماده ۱۳- رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه برابر مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش می‌باشد.

ماده ۱۴- عناوین رشته‌های مهارتی و جداول مواد درسی توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور، تهیه و پس از تصویب کمیسیون برنامه‌های درسی و تربیتی شورای عالی آموزش و پرورش، توسط سازمان مذکور ابلاغ خواهد شد.

۱-۱۴- در هر سال تحصیلی تمامی واحدهای درسی با توجه به رشته مهارتی و برابر جداول مربوط به دانش‌آموزان ارائه می‌شود و درس‌های انتخابی نیز با توجه به استعداد، علاقه، نیاز دانش‌آموز و امکانات مدرسه و شرایط بومی استان ارائه می‌گردد.

۲-۱۴- در انتخاب آن دسته از درس‌های انتخابی که برای ۳ سال ارائه شده است، رعایت ترتیب ارائه درس با توجه به پایه آن درس، الزامی است.

تبصره ۵- تغییر درس انتخابی دانش‌آموز در پایه یازدهم و دوازدهم منوط به موافقت شورای مدرسه و ارائه یک درس انتخابی جدید می‌باشد.

۳-۱۴- دانش‌آموزی که قبل از برگزاری امتحانات نوبت اول به مدرسه دیگری منتقل شود، باید درس انتخابی ارائه شده در مدرسه جدید را انتخاب کند.

تبصره ۱- دانش‌آموزی که پس از برگزاری امتحانات نوبت اول به مدرسه دیگری منتقل شود و درس انتخابی ارائه شده در مدرسه جدید، همانام با درس انتخابی مدرسه قبلی باشد، در این صورت نام درس انتخابی و نمره ماخوذه نوبت اول وی، در کارنامه محفوظ می‌ماند و همانند سایر دانش‌آموزان ادامه تحصیل می‌دهد.

تبصره ۲- دانش‌آموزی که پس از برگزاری امتحانات نوبت اول، به مدرسه دیگری منتقل شود و درس انتخابی ارائه شده در مدرسه جدید، غیر همانام با درس انتخابی مدرسه قبلی دانش‌آموز باشد، درس انتخابی و نمره ماخوذه نوبت اول وی حذف و درس انتخابی ارائه شده در مدرسه جدید جایگزین آن می‌شود. در این صورت نمره ماخوذه نوبت دوم، برای ارزشیابی مستمر و پایانی نوبت اول نیز منظور می‌شود.

۴-۱۴- مواد درسی موضوع این ماده با درس‌های همانام در دوره دوم متوسطه (نظری، فنی- حرفه ای و کار دانش) متفاوت است و قابل تطبیق نمی‌باشد.

فصل سوم - مقررات ثبت نام و انتقال دانش آموزان

ماده ۱۵- به منظور برنامه ریزی، سازمان دهی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به ثبت نام دانش آموزان همه ساله قبل از شروع ثبت نام، ستادی تحت عنوان "ستاد ثبت نام" تشکیل می گردد، شیوه نامه مربوط توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی تهیه و ابلاغ می شود.

ماده ۱۶- ثبت نام دانش آموزان ورودی به پایه دهم، با حضور دانش آموز، پدر یا مادر یا سرپرست وی انجام می گیرد.

تبصره - دانش آموزی که به دلیل بیماری یا هر علت دیگری نمی تواند برای ثبت نام در مدرسه حضور یابد، امور ثبت نام و انتخاب واحد وی در زمان مقرر، توسط سرپرست او انجام می شود.

ماده ۱۷- ثبت نام و تحصیل دانش آموزان در مدارس، اعم از دولتی و غیر دولتی به تفکیک جنسیت انجام می گیرد.

ماده ۱۸ - ثبت نام دانش آموزان ورودی پایه دهم و سایر دانش آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداکثر پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی در هفته اول تیرماه هر سال صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۹- حداکثر سن ثبت نام در پایه های دهم، یازدهم و دوازدهم، به ترتیب ۲۱، ۲۲ و ۲۳ سال تمام است. در مورد دانش آموزانی که برای چهارمین یا پنجمین سال تحصیل می کنند، دو سال به شرط سنی آنان اضافه می شود. (ملاک محاسبه سن دانش آموز برای ثبت نام اول مهرماه هر سال خواهد بود).

تبصره ۱ - ثبت نام دانش آموزان پسر با شرایط سنی فوق منوط به بلامانع بودن ادامه تحصیل آنان از نظر نظام وظیفه می باشد.

تبصره ۲ - ثبت نام و تحصیل مجدد دانش آموز غیرمشمول نظام وظیفه که ترک تحصیل داشته است، با رعایت شرایط سنی بلامانع است.

ماده ۲۰ - مدارک مورد نیاز برای ثبت نام دانش آموزان دوره دوم متوسطه کار دانش خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه براساس شیوه نامه ارسالی از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی اعلام خواهد شد.

تبصره - ارائه مجوز ادامه تحصیل توسط اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مطابق با ملاک های تشخیصی سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور، برای آن دسته از دانش آموزانی که دارای مدرک تحصیلی پایه نهم دوره اول متوسطه از مدارس عادی یا استثنایی می باشند، الزامی است. نمون برگ هدایت حرفه ای این افراد مطابق با دستورالعمل ارسالی از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی تکمیل خواهد شد.

ماده ۲۱- اتباع خارجی و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده شدگان دیگرکشورها برای ثبت نام باید مدرک هویتی، اقامتی و پناهندگی معتبر و مورد تأیید مراجع ذی ربط ارائه دهند.

ماده ۲۲- کارنامه‌ها و گواهی‌های تحصیلی صادره از مدارس، با امضای معاون اجرایی یا فردی که عهده‌دار این مسئولیت است و با مهر و امضای مدیر مدرسه، دارای اعتبار خواهد بود.

تبصره- صدور گواهینامه پایان تحصیلات دوره دوم متوسطه و تأییدیه ارزش تحصیلی به عهده اداره آموزش و پرورش استثنایی استان است.

فصل چهارم - شرایط ثبت نام و تحصیل دانش‌آموزان مشمول نظام وظیفه عمومی

ماده ۲۳- دانش‌آموز پسر از اول فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می‌شود، مشمول نظام وظیفه شناخته می‌شود.

ماده ۲۴- ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانش‌آموز تاریخ تولد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود؛ لیکن برای دانش‌آموزی که شناسنامه اولیه او به حکم دادگاه باطل شده است، شناسنامه جدید ملاک قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۵- چنانچه دانش‌آموزی پس از ثبت‌نام، از ابتدا و یا در طول سال تحصیلی با عذر موجه غیبت کند و این غیبت تا پایان سال تحصیلی ادامه یابد و در ارزشیابی هیچ یک از درس‌ها در خردادماه و شهریور ماه شرکت نکند، آن سال تحصیلی برای دانش‌آموز وقفه تحصیلی محسوب می‌شود و جزء سنوات تحصیلی وی محاسبه نمی‌شود.

تبصره - وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل تلقی نمی‌شود. تشخیص غیبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر مدرسه است.

ماده ۲۶- دانش‌آموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر به طور متوالی غیبت غیرموجه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد، به عنوان ترک تحصیل از مدرسه اخراج می‌شود. مدیر مدرسه موظف است مراتب ترک تحصیل این قبیل افراد را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش استثنایی استان به حوزه نظام وظیفه عمومی محل اعلام کند.

تبصره - چنانچه دانش‌آموز واجد شرایط در موعد مقرر برابر ضوابط در مدرسه ثبت‌نام نکند، مدیر مدرسه موظف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانش‌آموز را اعلام کند.

ماده ۲۷- ثبت‌نام و ادامه تحصیل دانش‌آموز مشمول نظام وظیفه که ترک تحصیل داشته‌است، مجاز نیست. در صورت رفع ممنوعیت قانونی ازسوی نظام وظیفه عمومی، ادامه تحصیل وی بلامانع است.

تبصره - چنانچه تاریخ اعزام (مندرج در دفترچه آماده به خدمت دانش‌آموز، بدون مهر غیبت) حداقل تا پایان خردادماه همان سال تحصیلی باشد، می‌تواند با رعایت سایر شرایط در همان سال تحصیلی ثبت‌نام کرده و ادامه تحصیل دهد.

ماده ۲۸- مدیر مدارس پسرانه باید مشخصات تمامی دانش‌آموزان مشمول نظام‌وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند، به‌طور انفرادی و برای هر مشمول فقط یک‌بار به‌منظور استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق مراجع ذی‌ربط استان مربوط، به حوزه‌های نظام‌وظیفه محل اعلام کند.

ماده ۲۹- مدیر مدرسه موظف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانش‌آموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق مراجع ذی‌ربط به حوزه‌های نظام‌وظیفه اعلام کند.

ماده ۳۰- دانش‌آموزان اتباع خارجی که برابر مقررات در مدرسه ایرانی تحصیل می‌کنند، مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند.

ماده ۳۱- انتقال دانش‌آموز در طول سال تحصیلی از یک مدرسه به مدرسه دیگر با موافقت اداره آموزش و پرورش استثنایی و حداکثر تا یک ماه قبل از شروع ارزشیابی پایانی نوبت دوم بلامانع است. در این صورت مدارک، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به آزمون‌های طول سال تحصیلی وی باید پس از مهر و امضای مدرسه مبدأ، در موعد مقرر به مدرسه «مقصد» ارسال شود.

تبصره - پرونده تربیتی - تحصیلی دانش‌آموز به صورت محرمانه باید به مدرسه «مقصد» ارسال شود.

ماده ۳۲- مدیر مدرسه باید تمامی مدارک دانش‌آموزی را که با گواهی موقت ثبت‌نام کرده است، حداکثر تا پایان مهرماه به صورت مکتوب از محل تحصیل قبلی وی درخواست کند. مدیر مدرسه مبدأ نیز بلافاصله پس از وصول درخواست، باید تمامی مدارک تحصیلی دانش‌آموز منتقل شده خود را پس از تکمیل برابر مقررات به مدرسه مقصد ارسال کند.

تبصره - چنانچه مدارک تحصیلی دانش‌آموز در زمان مقرر در مدرسه مقصد کامل نشود و به تبع آن برای دانش‌آموز حقی ایجاد و یا از وی حقی تزییع شود، مسئولیت ناشی از آن، حسب مورد به عهده مدیران مدرسه مبدأ یا مقصد می‌باشد.

ماده ۳۳- مدیر مدرسه موظف است حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی، پرونده تحصیلی تمامی دانش‌آموزان، از جمله دانش‌آموزان جدید خود را بررسی و در صورت مشاهده نقص پرونده درصدد رفع نقص برآید.

تبصره - چنانچه دانش‌آموزی برخلاف مقررات به یک رشته تحصیلی هدایت شده، یا به پایه تحصیلی بالاتر ارتقاء یافته و یا در درس‌هایی قبول اعلام شده باشد، نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی طبق مقررات اقدام شود؛ لیکن چنانچه بعد از زمان مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود، لازم است پرونده دانش‌آموز مربوط برابر مقررات برای اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان ارسال شود.

ماده ۳۴- دفتر آمار دانش‌آموزان حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی یا دوره تابستانی، توسط مدیر مدرسه تکمیل و به وسیله نماینده اداره آموزش و پرورش استثنایی استان برابر مقررات مسدود شود.

فصل پنجم - ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

ماده ۳۵ - تعریف و اهداف

ارزشیابی، داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدف‌های آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه‌گیری حاصل می‌شود. ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی-یادگیری است و در موقعیت‌های مختلف و متعدد انجام می‌گیرد. هدف‌های سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به شرح زیر است:

- ۱- دریافت بازخوردهای موثر از میزان کسب شایستگی‌ها و بهبود، هدایت و ارتقای عملکرد تحصیلی دانش‌آموز در موقعیت‌های مختلف؛
- ۲- تعیین میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی و تغییرات رفتاری دانش‌آموز و آگاه کردن دانش‌آموزان و اولیای آنان از میزان پیشرفت و عملکرد تحصیلی و تربیتی آنان؛
- ۳- تشخیص نارسایی‌ها یادگیری دانش‌آموز و تلاش برای رفع آن‌ها؛
- ۴- تقویت انگیزه، روحیه تلاش و ایجاد رقابت‌های سالم در دانش‌آموزان؛
- ۵- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی‌ها به منظور یافتن نارسایی‌ها و رفع آن‌ها؛
- ۶- حصول اطمینان از تحقق شرایط لازم در دانش‌آموز به منظور ارتقاء به مراحل تحصیلی و یا سطوح مهارتی بالاتر؛
- ۷- شناسایی نقاط قوت و ضعف و ارزیابی کارایی نظام آموزشی، اصلاح فرآیندها و روش‌ها و زمینه‌سازی برای ارتقای کیفیت آن.

ماده ۳۶ - ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموز در هر درس به سه صورت ورودی، تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده زیر به عمل می‌آید:

الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از توانایی‌ها و آمادگی‌های قبلی دانش‌آموز برای شروع مناسب فرآیند یاددهی - یادگیری و جبران نارسایی‌ها و کاستی‌های احتمالی دانش‌آموز در آغاز سال تحصیلی توسط معلمان انجام می‌گیرد.

ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس، تثبیت آموخته‌های دانش‌آموز، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانش‌آموز در فرآیند یاددهی- یادگیری و پرورش روحیه پرسشگری، تفکر، تلاش و فعالیت‌های گروهی، تدارک بازخورد مناسب به معلمان، دانش‌آموزان، اولیا و اتخاذ روش‌های مناسب به منظور بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری انجام می‌شود.

ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدف‌های آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.

ماده ۳۷- ارزشیابی تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان به شرح زیر انجام می‌شود:

(الف) ارزشیابی نوبت اول (لغایت پایان دی ماه)

(ب) ارزشیابی نوبت دوم (لغایت پایان خردادماه)

(ج) ارزشیابی از دانش‌آموزان ثبت نام شده در دوره تابستانی (لغایت ۲۰ شهریورماه)

تبصره ۱- ارزشیابی از غایبین موجه خرداد و شهریور، حداکثر دو هفته پس از اعلام نتایج ارزشیابی‌های مذکور انجام می‌شود.

تبصره ۲- ارزشیابی ویژه دانش‌آموزان مشمول تبصره ۳ ماده ۴ این آیین‌نامه در مهرماه انجام می‌شود.

تبصره ۳- در ایام ارزشیابی پایانی نوبت اول، کلاس‌های درس دایر خواهد بود، ولی مدارس می‌توانند با اخذ مجوز از کمیسیون خاص استان، حداکثر به میزان دو هفته متوالی کلاس درس را در نوبت اول تعطیل نمایند. در این صورت مدیر مدرسه موظف است مراتب را به صورت مکتوب به اولیای دانش‌آموزان اطلاع دهد. در ایام برگزاری ارزشیابی نوبت دوم، کلاس‌های درس دایر نمی‌باشد.

تبصره ۴- در مناطق گرمسیری، ارزشیابی پایانی نوبت اول و دوم به تشخیص کمیسیون خاص مناطق حداکثر دو هفته زودتر برگزار خواهد شد.

تبصره ۵- مدرسه می‌تواند با اخذ مجوز از کمیسیون خاص استان از دانش‌آموزی که به ضرورت به اتفاق والدین خود به خارج از کشور عزیمت خواهد کرد، حداکثر یک ماه قبل از شروع ارزشیابی پایانی، ارزشیابی به‌عمل آورد.

ماده ۳۸- ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانش‌آموز در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و با تکیه بر آزمون‌های کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست واریسی مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش و ... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر سال تحصیلی در دو نوبت تعیین و منظور می‌شود.

تبصره- برای درس‌هایی که در دوره تابستانی به صورت حضوری و یا نیمه حضوری ارائه می‌شود، نمره ارزشیابی مستمر یک بار تعیین و منظور می‌شود.

ماده ۳۹- ارزشیابی پایانی در طول سال تحصیلی در دو نوبت اول و دوم انجام می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت اول از حدود پنجاه درصد اول محتوای برنامه درسی در دی ماه و ارزشیابی پایانی نوبت دوم از تمام محتوای برنامه درسی (۵ نمره از محتوای نیمه اول برنامه درسی و ۱۵ نمره از محتوای نیمه دوم برنامه درسی) در خردادماه به عمل می‌آید.

تبصره ۱- ارزشیابی پایانی دروس در دوره تابستانی و درس‌های غیرحضوری، از تمامی محتوای برنامه درسی به‌عمل می‌آید.

تبصره ۲- ارزشیابی پایانی درس‌های مهارتی (استاندارد مهارت یا شایستگی‌های مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی، از تمامی محتوای آن استاندارد یا شایستگی‌های مهارتی (درس‌های مهارتی) مطابق با شیوه نامه ارسالی از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی به عمل می‌آید.

تبصره ۳- نمره هر نوبت درس‌هایی که آموزش آن در طول نوبت اول یا دوم ارائه و پایان می‌یابد، به عنوان نمره پایانی آن درس منظور می‌شود.

ماده ۴۰- ارزشیابی آن دسته از درس‌های انتخابی که فعالیت محور می‌باشند، به صورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های دانش‌آموز در طول هرنوبت انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد و میانگین نمرات مستمر در هر نوبت به عنوان نمره پایانی ثبت می‌گردد.

ماده ۴۱- برنامه ارزشیابی پایانی نوبت اول، دوم و دوره تابستانی توسط مدرسه با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و ارزشیابی‌ها با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری مدرسه و زیرنظر مدیر انجام می‌شود. طرح سؤال‌ها برعهده معلمان مربوط می‌باشد.

تبصره ۱- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان می‌تواند در ارزشیابی پایانی نوبت دوم یا دوره تابستانی یک یا دو ماده درسی مهارتی را به صورت هماهنگ برگزار کند و برنامه امتحانات درس‌های هماهنگ را تا دو ماه قبل از آغاز امتحانات مربوط، تنظیم و ابلاغ کند.

تبصره ۲- چنانچه معلم مربوط قبل از برگزاری امتحان داخلی، در هر یک از نوبت‌های امتحانی، به دلیلی از طراحی سؤال‌های درس مربوط خودداری کند یا ظرف مدت ۵ روز پس از انجام ارزشیابی هر درس، اوراق ارزشیابی را به هر علتی تصحیح نکند، مدیر مدرسه ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان باید به تشخیص خود طراحی سؤال و تصحیح اوراق ارزشیابی را در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده ۴۲- اوراق ارزشیابی باید توسط معلم مربوط زیر نظر مدیر در محل مدرسه تصحیح شود. مدیر مدرسه می‌تواند با مسئولیت خود اوراق ارزشیابی را جهت تصحیح در خارج از مدرسه، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره- در صورت انتقال معلم، اوراق دانش‌آموزان بنا به تشخیص مدیرمدرسه توسط یکی از معلمان رشته و درس مربوط تصحیح می‌شود.

ماده ۴۳- نمرات ارزشیابی‌های تکوینی و پایانی هر نوبت امتحانی را معلم مربوط باید در سامانه مدرسه ثبت و پس از چاپ، با درج تاریخ امضا کند و در موعد مقرر به مدیر مدرسه تحویل دهد. نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع ارزشیابی پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر یک هفته بعد از انجام ارزشیابی هر درس در آن نوبت باید به دفتر مدرسه تحویل شود.

تبصره- نمرات ارزشیابی مستمر و عملکرد تحصیلی دانش‌آموز باید در طول هر نوبت و قبل از ارزشیابی پایانی به اطلاع دانش‌آموز و ولی او رسانده شود.

ماده ۴۴- پذیرش گواهینامه‌های مهارتی دانش‌آموز به شرط مرتبط بودن با رشته‌های مهارتی دوره، پس از تأیید مرجع صادر کننده، مطابق با شیوه‌نامه ارسالی از سازمان آموزش و پرورش استثنایی انجام می‌شود.

ماده ۴۵- نمره هردرس در نوبت اول و دوم از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۲ تقسیم بر ۶ به دست می‌آید و نمره سالانه هر درس برابر جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نمره سالانه	نوبت دوم		نوبت اول	
	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر
مجموع نمرات ارزشیابی‌ها با ضریب تقسیم بر ۶	ضریب ۲	ضریب ۱	ضریب ۲	ضریب ۱

تبصره- نمره هر درس (حضوری یا نیمه حضوری) در دوره تابستانی و همچنین درس‌هایی که در طول یک نوبت اجرا می‌شود، از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۲ به شرح جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره درس دوره تابستانی
ضریب ۱	ضریب ۲	مجموع نمرات ارزشیابی‌ها با ضریب تقسیم بر ۳

ماده ۴۶- نمره درس‌هایی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن سال دانش‌آموز می‌باشد و ارزشیابی پایانی ندارد (درس‌های انتخابی) بر مبنای ارزشیابی‌های مستمر از فعالیت دانش‌آموز در هر نوبت توسط معلم مربوط تعیین می‌شود و نمره سالانه این درس‌ها بر اساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می‌شود.

تبصره ۱- نمرات ارزشیابی درس‌های مهارتی (استاندارد مهارت یا شایستگی‌های مهارتی) و درس‌های غیرحضوری، همان نمره ارزشیابی پایانی بدون ضریب خواهد بود.

تبصره ۲- در محاسبه نمره سالانه و نمره درس‌های دوره تابستانی، عدد اعشاری نمرات به شرح زیر تغییر می‌یابد و در برگ ریزنمرات ثبت و محاسبه می‌شود:

۱- کمتر از ۰/۲۵ به ۰/۲۵

۲- از ۰/۲۶ تا ۰/۴۹ به ۰/۵۰

۳- از ۰/۵۱ تا ۰/۷۴ به ۰/۷۵

۴- از ۰/۷۶ تا ۰/۹۹ به ۱

ماده ۴۷- نمره هر یک از امتحانات پایانی و ارزشیابی مستمر دانش‌آموز در هر درس از صفر تا ۲۰ است.

ماده ۴۸- پس از برگزاری ارزشیابی پایانی نوبت دوم، دانش‌آموزی در هر درس قبول شناخته می‌شود که دارای شرایط زیر باشد:

الف) نمره سالانه در هر درس کمتر ۱۰ نباشد.

ب) در دروس شایستگی‌های فنی و غیر فنی نمره سالانه کمتر از ۱۲ نباشد.

ماده ۴۹ - نظارت بر برگزاری ارزشیابی تحصیلی دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مدارس داخل و خارج از کشور، برابر ضوابط مربوط برعهده سازمان آموزش و پرورش استثنایی می‌باشد.

ماده ۵۰ - مسئولیت حسن اجرای ارزشیابی‌ها و اعلام به موقع نتایج به عهده مدیر مدرسه است. اداره آموزش و پرورش استثنایی استان در صورت لزوم می‌تواند اوراق ارزشیابی تصحیح شده را مورد بررسی و تجدید نظر قرار دهد. در صورتی که در بازبینی اوراق نمره دانش‌آموزی تغییر یابد، آخرین نمره، ملاک عمل خواهد بود و موضوع به طور کتبی به اطلاع معلم و دانش‌آموز مربوط رسانده می‌شود.

تبصره - در صورتی که بازبینی اوراق ارزشیابی پایانی هر سال پس از آبان ماه انجام شود و نمره دانش‌آموزی تغییر یابد، مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون خاص آموزش و پرورش استان ارجاع می‌شود.

ماده ۵۱ - نتیجه ارزشیابی پایانی حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نوبت به صورت کتبی توسط مدیر مدرسه به دانش‌آموز یا ولی او اعلام می‌شود.

ماده ۵۲ - مهلت اعتراض به نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه ارزشیابی آن نوبت می‌باشد. در ارزشیابی داخلی مدیر مدرسه موظف است اوراق ارزشیابی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار مصحح مربوط و یک نفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده با امضای مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظرکننده حسب مورد تعیین می‌شود. در صورت اختلاف نظر، رأی معلم مصحح سوم واجد شرط، قطعی و لازم‌الاجراست و حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از پایان مهلت اعتراض، نتیجه به اطلاع معترضان برسد.

تبصره - نمرات درس‌های عملی (غیرکتبی) و درس‌های شفاهی قابل اعتراض و تجدید نظر نمی‌باشند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده ۵۳ - اوراق ارزشیابی پایانی نوبت دوم و دوره تابستانی به مدت شش ماه در مدرسه نگهداری و سپس برابر مقررات امحا می‌شود. لیست نمرات معلمان و دفتر امتحانات، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در مدرسه مربوط حسب مورد نگهداری می‌شود.

ماده ۵۴ - در صورتی که محل اقامت ولی یا سرپرست دانش‌آموزی تا ۱۵ روز قبل از برگزاری ارزشیابی دوره تابستانی تغییر یابد، دانش‌آموز می‌تواند (با اخذ معرفی‌نامه عکس‌دار حاوی مشخصات و مواد درسی و نمره ارزشیابی مستمر دوره تابستانی مربوط و تأیید موضوع انتقال ولی توسط اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مبدا و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر انتقال ولی خود) به اداره آموزش و پرورش استثنایی محل سکونت جدید مراجعه و با معرفی آن اداره، در ارزشیابی دوره تابستانی یکی از مدرسه‌ها شرکت کند. نمره‌های چنین دانش‌آموزی پس از تأیید اداره آموزش و پرورش استثنایی محل سکونت جدید، با هماهنگی اداره آموزش و پرورش

استثنایی استان قبلی، جهت ابلاغ به مدرسه‌های که دانش‌آموز قبلاً تحصیل می‌کرده است، ارسال می‌شود تا مدرسه مذکور با توجه به نمره‌های دیگر و با رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه کند.

ماده ۵۵- در هر نوبت سال تحصیلی به هر دانش‌آموز بر اساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات مدرسه، حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلمان و با رعایت آیین‌نامه انضباطی توسط مدیر و معاونان مدرسه، یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریزنمرات مربوط ثبت و با امضای مدیر، تسلیم دفتر مدرسه می‌شود.

تبصره ۱- میانگین نمرات انضباط نوبت اول و دوم به عنوان نمره سالانه محسوب و در معدل سالانه معادل دو واحد درسی منظور می‌شود.

تبصره ۲- تعداد واحدهای انضباط در محاسبه ۹۶ واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود.

تبصره ۳- در دوره تابستانی نمره انضباط منظور نمی‌شود.

ماده ۵۶- نمونه اسناد، کارنامه‌ها و مدارک تحصیلی دانش‌آموزان، توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی تهیه و به استان‌ها ابلاغ می‌شود.

ماده ۵۷- دفتر امتحانات در هر سال تحصیلی باید حداکثر تا پایان آبان ماه همان سال تنظیم و توسط نماینده اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، بررسی و پس از تأیید مسدود شود.

تبصره - شیوه‌نامه اجرایی نحوه انسداد دفتر امتحانات توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی تهیه و به ادارات آموزش و پرورش استثنایی استان‌ها ارسال می‌شود.

ماده ۵۸- چنانچه دانش‌آموزی در زمان برگزاری ارزشیابی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد، می‌تواند از منشی دارای صلاحیت و معتمدی که از طرف مدیر مدرسه برای ارزشیابی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده ۵۹- دانش‌آموزان مشروحه زیر با توجه به شرایط سنی که برای پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم به ترتیب ۲۱، ۲۲ و ۲۳ سال تمام است، می‌توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط، به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مراجعه نمایند تا مجوز شرکت در ارزشیابی تعیین پایه تحصیلی را که در ارزشیابی رسمی نوبت دوم یا دوره تابستانی از تمامی درس‌های مربوط به پایه دهم، یازدهم و دوازدهم به عمل می‌آید، دریافت نمایند که در صورت قبولی در تمامی درس‌های آن پایه، مدرک قبولی برای آنان صادر می‌شود و با رعایت سایر شرایط و مقررات، مجاز به ادامه تحصیل در پایه بعدی همان دوره تحصیلی خواهند بود.

۱- دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارج از کشور گذرانیده‌اند که با برنامه دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مطابقت

ندارد و یا هیچگونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آنان را مشخص کند، نداشته باشند.

۲- دانش‌آموزانی که بخشی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و ... از بین رفته باشد و هیچ‌گونه سابقه‌ای از مدرک تحصیلی آن‌ها وجود نداشته باشد. (با تأیید اداره آموزش و پرورش مبدا مبنی بر وقوع حادثه)

۳- پناهندگان به کشور جمهوری اسلامی و رانده‌شدگان از سایر کشورها که به صورت قانونی در ایران سکونت دارند (افراد که دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور هستند) ولی مدرک قابل قبولی برای ارزشیابی در دست ندارند.

تبصره ۱- چنانچه دانش‌آموزی در ارزشیابی ورودی تعیین پایه موفق به دریافت نمره قبولی نشود، مدرسه می‌تواند از دانش‌آموز در پایه پایین‌تر ارزشیابی به عمل آورد.

تبصره ۲- در شرایط تعیین سطح، نمره شایستگی‌های عمومی (انضباط) منظور نمی‌شود.

تبصره ۳- در صورت قبولی این افراد در تمامی درس‌ها، همه مواد درسی سال‌های قبل " بدون نمره " پذیرفته می‌شود.

تبصره ۴- نمرات ارزشیابی ورودی تعیین پایه قبول‌شدگان در ستون ملاحظات دفتر امتحانات آن سال و کارنامه تحصیل آنان ثبت می‌شود. شماره معرفی‌نامه دانش‌آموز نیز در ستون ملاحظات درج و توسط مدیر مدرسه امضا و مهر می‌شود.

ماده ۶۰- برای محاسبه معدل سالانه هر دانش‌آموز در پایان نوبت دوم، تعداد واحدهای هر درس در نمره سالانه آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌های به‌دست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش‌آموز در آن سال برای آن‌ها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است، تقسیم می‌شود.

تبصره - برای محاسبه معدل سالانه دانش‌آموزان در دوره تابستانی، نمرات ارزشیابی دوره تابستانی به جای نمرات سالانه محسوب و سپس معدل گرفته می‌شود.

ماده ۶۱- دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش در امتحان تعلیمات خاص خود شرکت خواهند کرد و نمره این درس جایگزین (تعلیمات دینی و قرآن) می‌شود. در ضمن در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در ارزشیابی تعلیمات دینی اسلامی، منعی برای شرکت وی نخواهد بود.

ماده ۶۲- با متخلف یا متخلفان در ارزشیابی‌ها، برابر آیین‌نامه رسیدگی به تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

ماده ۶۳- دانش‌آموزی که پس از ارزشیابی‌های نوبت دوم، شرایط قبولی را در درس یا درس‌ها، احراز نکند، می‌تواند در ارزشیابی همان درس یا درس‌ها در دوره تابستانی شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر یک از درس‌های وی در دوره تابستانی کمتر از نصاب قبولی نباشد.

وضعیت غایبین در امتحانات

ماده ۶۴- چنانچه دانش‌آموزی در ارزشیابی پایانی هر نوبت غیبت غیرموجه داشته‌باشد، نمره ارزشیابی پایانی او در آن نوبت در آن درس صفر محسوب می‌شود و در چنین مواردی کلمه غایب (غ) به جای نمره پایانی آن نوبت برای درس‌های مورد نظر در لیست نمرات قید می‌شود. لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود و چنانچه دانش‌آموز مشمول این ماده، دارای نمرات کلاسی (ارزشیابی مستمر) باشد، نمره وی در درس یا درس‌های مذکور با احتساب این نمرات برای آن نوبت منظور خواهد شد.

ماده ۶۵- اگر دانش‌آموزی در ارزشیابی پایانی نوبت اول در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته‌باشد، نمرات ارزشیابی پایانی نوبت دوم وی به جای نمرات پایانی نوبت اول درس‌های مربوط نیز منظور می‌شود

ماده ۶۶- اگر دانش‌آموزی در ارزشیابی نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درس‌هایی که انتخاب نموده است، غیبت موجه داشته‌باشد، به جای نمره پایانی نوبت دوم یا نوبت‌های اول و دوم کلمه غایب موجه درج می‌شود. این قبیل دانش‌آموزان باید درس‌های باقیمانده را در دوره تابستانی برابر ضوابط به طور مجدد انتخاب کنند.

ماده ۶۷- اگر دانش‌آموزی پس از ارزشیابی نوبت اول در تمامی درس‌ها غیبت موجه داشته‌باشد، آن سال تحصیلی برای او وقفه تحصیلی محسوب می‌شود و مجاز به ثبت نام در دوره تابستانی همان سال نمی‌باشد. ضروری است توضیحات لازم در کارنامه و سایر مدارک تحصیلی دانش‌آموز قید شود.

ماده ۶۸- اگر دانش‌آموزی در ارزشیابی نوبت دوم یا پایان دوره تابستانی با عذر موجه غایب باشد، در صورت درخواست ولی دانش‌آموز، مدیر مدرسه مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرین ارزشیابی از درس یا درس‌های مربوط با رعایت ضوابط امتحان به عمل آورد.

تبصره - در درس‌هایی که ارزشیابی آن‌ها به صورت هماهنگ برگزار می‌شود، سؤال دانش‌آموزان مشمول این ماده به صورت داخلی خواهد بود.

ماده ۶۹- چنانچه دانش‌آموز پایه دهم، یازدهم و دوازدهم در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از شرکت در امتحانات پایانی نوبت اول ترک تحصیل کند، (هرچند نمره ارزشیابی مستمر داشته باشد) برای وی کارنامه با ذکر مراتب ترک تحصیل صادر می‌شود و آن سال جزء سنوات تحصیلی وی محاسبه نمی‌شود و می‌تواند در سال تحصیلی بعد با رعایت سایر شرایط در پایه تحصیلی

مذکور ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد. این گروه از دانش‌آموزان مجاز به ثبت نام در دوره تابستانی همان سال تحصیلی نمی‌باشند.

ماده ۷۰- برای دانش‌آموزانی که پس از امتحانات نوبت اول ترک تحصیل می‌کنند و در تمام درس‌های نوبت دوم غیبت غیر موجه داشته باشند، اعلام نتیجه می‌شود و کارنامه مردودی صادر می‌شود و مراتب ترک تحصیل در سوابق تحصیلی آن‌ها قید و آن سال جز سنوات تحصیلی آن‌ها منظور می‌شود.

ماده ۷۱- اگر دانش‌آموزی در سال تحصیلی به دلیل غیبت موجه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد، نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای موضوع ماده ۴۰) در آن نوبت جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می‌شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می‌شود.

ماده ۷۲- تشخیص غیبت موجه در ارزشیابی بر اساس دلایل و مدارک ارائه شده از طرف دانش‌آموز، با شورای مدرسه خواهد بود.

ماده ۷۳- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت تابستانی در برخی یا همه درس‌ها غیبت موجه داشته باشد، برای او غیبت موجه درج شده و مجاز به انتخاب آن درس در تابستان سال بعد و یا سال چهارم و پنجم می‌باشد.

شرایط فارغ التحصیلی

ماده ۷۴- دانش‌آموزی فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در تمامی واحدهای درسی رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی) قبول شده باشد.

ب) معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد.

تبصره - چنانچه دانش‌آموزی از مجموعه درس‌های رشته مربوط حداکثر در ۳ عنوان درسی، آخرین نمره درس وی ۷ و بیشتر باشد و معدل کل وی نیز حداقل ۱۰ باشد، فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود. درس‌های شایستگی‌های فنی و غیر فنی و کارورزی مشمول این تبصره نمی‌شوند.

ماده ۷۵- برای محاسبه معدل کل نمرات هر دانش‌آموز در پایان دوره دوم متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس (سالانه یا دوره تابستانی) ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌های به‌دست آمده بر مجموع واحدهای این درس‌ها تقسیم می‌شود. در محاسبه معدل کل تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره - چنانچه واحدهای گذرانده شده دانش‌آموز، بیشتر از حد مجاز واحدهای رشته مربوط باشد، نمره درس‌های مازاد در کارنامه و سوابق تحصیلی دانش‌آموز ثبت می‌شود، لیکن در محاسبه معدل کل وی منظور نمی‌شود.

ماده ۷۶- به دانش‌آموزی که موفق به گذراندن تمامی واحدهای درسی (حداقل ۹۶ واحد درسی بدون احتساب واحدهای انضباط) شود، با رعایت سایر ضوابط گواهینامه پایان تحصیلات دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (دیپلم) اعطا می‌شود.

تبصره - نمونه گواهینامه پایان تحصیلات دوره دوم متوسطه کاردانش خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی با مرکز سنجش آموزش و پرورش تهیه و پس از تصویب کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش، به استان‌ها ابلاغ خواهد شد.

تغییر رشته

ماده ۷۷- شرایط تغییر رشته برای دانش‌آموزان این دوره

دانش‌آموزان پایه دهم و یازدهم چنانچه متقاضی تغییر رشته مهارتی باشند، با رأی کمیسیون خاص اداره کل آموزش و پرورش استان و با رعایت شرایط زیر مجاز به تغییر رشته می‌باشند:

۱- مدرسه مقصد فاقد رشته مهارتی دانش‌آموز پایه دهم باشد.

دانش‌آموز متقاضی تغییر رشته می‌بایست در دوره تابستانی همان سال شرکت و به صورت حضوری دروس مهارتی رشته جدید را انتخاب نماید. چنانچه دانش‌آموز در دوره تابستانی موفق به کسب نمره قبولی در دروس مهارتی رشته جدید نشود، می‌بایست در دوره‌های تابستانی بعدی و یا سال چهارم و پنجم دروس باقی مانده را انتخاب نماید.

۲- عدم موفقیت دانش‌آموز در دروس مهارتی پایه دهم

دانش‌آموز متقاضی تغییر رشته می‌بایست در دوره تابستانی همان سال شرکت و به صورت حضوری دروس مهارتی رشته جدید را انتخاب نماید. چنانچه از همه درس‌های مهارتی نمره قبولی کسب کند، با تغییر رشته وی موافقت و نمرات دروس گذرانده شده از رشته قبلی با کد و عنوان یکسان در رشته جدید از وی پذیرفته می‌شود.

۳- مدرسه مقصد فاقد رشته مهارتی دانش‌آموز پایه یازدهم باشد.

تغییر رشته این گروه از دانش‌آموزان می‌بایست در رشته درون گروهی صورت پذیرد. چنانچه رشته درون گروهی موجود نباشد، می‌تواند به رشته دیگر تغییر رشته دهد. دانش‌آموز متقاضی تغییر رشته می‌بایست در دوره تابستانی همان سال شرکت و به صورت حضوری دروس مهارتی رشته جدید را انتخاب نماید. چنانچه دانش‌آموز در دوره تابستانی موفق به کسب نمره قبولی در دروس مهارتی رشته جدید نشود، می‌بایست در دوره‌های تابستانی بعدی و یا سال چهارم و پنجم دروس باقی مانده را انتخاب نماید.

ماده ۷۸- این آیین‌نامه از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به صورت قطعی اجرا می‌شود. سایر مواردی که در این آیین‌نامه قید نشده باشد، مطابق با آیین‌نامه، بخشنامه و دستورالعمل‌های جاری آموزش و پرورش خواهد بود.

